

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Академија за обука на
судии и јавни обвинители

Врз основа на член 9 став 1 точка 7 од Законот за Академија за обука на судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ број 13/2006), а во врска со член 131 од Статутот на Академијата за обука на судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ број 99/2006), Управниот одбор на седницата одржана на 14.7.2010 година, ја утврди следната

РАМКОВНА ПРОГРАМА ЗА ЕДУКАЦИЈА НА
СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ (2010 – 2013)

Скопје, 10 јули 2010 година

СОДРЖИНА

I.	ВОВЕД, ЦЕЛИ И МЕТОДИ НА ОБУКА.....	3
II.	ОБУКА ЗА НОВИТЕ ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА (0-2 години професионално искуство) – ПОЧЕТНА ОБУКА	5
III.	ОБУКА ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА СО ПОВЕЌЕ ОД 2 ГОДИНИ ПРОФЕСИОНАЛНО ИСКУСТВО – КОНТИНУИРАНА ОБУКА	11

Континуирана наставна програма за:

-	Судски лидери - администратори (секретари) и шефови на оддели.....	11
-	Стручни соработници (правни службеници)и правни советници.....	17
-	Административно - технички работници вработени во судската служба	21

Специјализирана наставна програма;

-	Специјализирана наставна програма за обука за обучувачи за вработените во судската служба.....	28
-	Специјализирана наставна програма за ИТ специјалисти.....	29
-	Специјализирана наставна програма за сметководители и вработени одговорни за буџетскиот процес.....	30
-	Специјализирана наставна програма за судската полиција.....	30
-	Специјализирана наставна програма за вработените во Стручната служба на Судскиот Совет на РМ.....	31
-	Специјализирана наставна програма за вработените во Управниот суд..	32
-	Специјализирана наставна програма за судските преведувачи.....	33

IV.	РИЗИЦИ.....	34
-----	-------------	----

Врз основа на член 9 став 1 алинеја 7 и член 45 од Законот за Академија за обука на судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ број 13/2006), а во врска со член 131 од Статутот на Академијата за обука на судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ број 99/2006), Управниот одбор на Академијата, на предлог на Програмскиот совет, на седницата одржана на 14.7.2010 година, усвои

РАМКОВНА ПРОГРАМА ЗА ЕДУКАЦИЈА НА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ (2010 – 2013 ГОДИНА)

I. ВОВЕД, ЦЕЛИ И МЕТОДИ НА ОБУКА

Оваа програма е резултат на соработката помеѓу Академијата за обука на судии и јавни обвинители на РМ и УСАИД/Проектот за имплементација на судски реформи. Програмата беше изработена од страна на локален експерт којшто беше ангажиран од страна на УСАИД, а кој тесно соработуваше со Академијата и работната група која што беше составена од судии, претставници на судските службеници, Судскиот совет на РМ, Судскиот буџетски совет, Министерството за правда на РМ и претставници на УСАИД/Проектот за имплементација на судски реформи. Покрај работните средби и мислењата на работната група, во голема мера оваа програма ги содржи и се темели врз потенцираните потреби за обука на судските службеници, а кои се содржани во анализата на прашалникот за оцена на потребите за обука на судските службеници, изработена од стручниот тим на УСАИД/Проектот за имплементација на судски реформи.

Како поддршка на работата на судиите, клучна и движечка компонента до она што значи ефикасни и ефективни судови е секако добро едуцирана и обучена судска администрација. Едукацијата и обуката на судските службеници претставува критичен елемент во процесот на судски реформи во Република Македонија. Во таа смисла, важноста на едукацијата на судските службеници законодавецот ја канализира преку следните законски регулативи:

- **Законот за судски буџет** каде што се предвидува да од вкупните наменети средства за судската власт најмалку 2% задолжително се издвојат за стручно усовршување на судиите, државните службеници, судската полиција и другите вработени во судовите (Член 4 од Законот);
- **Законот за судска служба** со кој се предвидува дека секој вработен во судската служба има право на стручно и професионално усовршување (член 24 од Законот). Освен тоа, оценувањето на судскиот службеник се врши врз основа на податоците за резултатите од работата и личните квалитети, имајќи ги во предвид и податоците за обуките;
- **Законот за Академија за обука на судии и јавни обвинители** кој предвидува постојано стручно усовршување на судските и обвинителските службеници (член 2 од Законот) како цел на Академијата, но и детерминира конкретна активност во контекст на исполнувањето на целта, организација и спроведување на обуки за судските служби (член 6 од Законот), што треба да се реализира преку изготвување и имплементација на посебни програми (член 45 од Законот) одобрени од Управниот одбор на Академијата.

Целта на оваа активност беше преку поддршка на Академијата и формираната работна група, ангажираниот консултант да развие континуирана, флексибилна и реална Рамковна програмата за стручно усовршување на вработените во судската служба во период од две до три години, зависно од финансиските можности и буџетот со кој располага Академијата за обука на судии и јавни обвинители на РМ.

Од друга страна пак, вака изготвената Програма има за цел да го подигне нивото, како во квантитативна (вклучување на поголем број на профили во судот) така и во квалитативна (проширување и подобрување на содржините на курсевите) смисла, и да обезбеди континуиран пристап на спроведување на обуките за судските службеници, како и да наметне еден одржлив квалитет. Дополнително, преку реализацијата на оваа Програма би требало да се зајакнат капацитетите на човечките ресурси во судството со цел да се поттикне креативно размислување во процесот на изнаоѓање на решенија за извршување на зададените задачи кои и онака се зголемени со воведувањето на новите законски решенија и примена на Судскиот деловник.

Програмата содржи два главни модули, еден за *обука на новите вработени во судската служба*, коишто ги опфаќа сите судски службеници со работно искуство до две години, и вториот за сите останати вработени во судовите. Имајќи ги во предвид големиот број на потенцијални учесници и специфичноста на одредени работни места, овој модул е поделен на неколку подмодули, и тоа: *Обука за Управување со суд - администратори (секретари) и раководители на оддели; Обука на стручни соработници (правни службеници) и правни советници; Обука на административно-технички работници вработени во судската служба, и Специјализирана програма за обука за одделни целни групи.*

Покрај овие модули, програмата содржи и еден дел посветен на можните ризици и пречки при нејзината реализација, а составен дел во вид на анекс којшто ќе биде дополнително доставен е и предлог проценка на буџетските средства неопходни за спроведување на оваа програма.

Во зависност од темите и бројот на потенцијални учесници, обуките се организирани како едnodневни или дводневни настани во вид на семинари, работилници, практична работа и обуки на самите работни места. Бројот на учесници по обука е димензиониран помеѓу 20 и 40, во зависност од бројот на обуки во рамките на секој модул и местото на одржување на обуката. Покрај овие информации, Програмата ги содржи и целите на секоја обука поединечно, можни едукатори во зависност од темата, начин на работа, референтна литература, вкупен број на учесници и место на одржување согласно регионалниот децентрализиран пристап на организација по апелациони подрачја.

Во оваа прилика, ангажираниот консултант изразува голема благодарност до Академијата за обука на судии и јавни обвинители на РМ, членовите на работната група и УСАИД/Проектот за имплементација на судски реформи, за поддршката и стручната помош што сите инволвирани чинители несебично ја дадоа при изработката на оваа рамковна програма за едукација на судските службеници.

МОДУЛ I: ОБУКА ЗА НОВИТЕ ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА – ИНИЦИЈАЛНА ОБУКА

Целна група: Вработени во судската служба со работно искуство до 2 години;

Потенцијален број на членови на целната група: од 99 до 318 (2012 согласно НПАА програмата);

Вкупен број на обуки: 26 (број на теми помножено со број на обука по тема)

Вкупен број на учесници: 697 (број на обуки помножено со број на учесници за сите теми во рамки на модулот)

Во рамки на овој модул, можни се два начини за реализирање на предвидените обуки. Првиот е овој прикажан во програмата, чиешто предности се пократко траење на обуките поединечно, помало отсуство од работа на вработените и истиот е поекономичен. Вториот начин е комбинирање на обуките по теми, и организирање на истите надзор од работните средини. Со тоа многу побрзо би се стекнале новите вработени со потребните вештини за извршување на основните работни задачи и многу поквалитетно би ги апсорбирале презентирани теми, имајќи го во предвид фактот што во тие неколку денови ќе бидат посветени само на едукација. Во ваков случај, би предложил да се организираат дво или тродневни обуки со следнава структура на теми:

А) Улогата на судовите и позицијата на судските службеници, етика, комуникациски вештини и услуга на странките и управување со времето;

Б) Судски деловник, Имплементација и работа со АКМИС системот, Управување со предмети;

1. Тема: „УЛОГАТА НА СУДОВИТЕ И ПОЗИЦИЈАТА НА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат ново вработените во судската служба со местото и улогата на судовите во системот на поделба на власта во Република Македонија, како и со нивната позиција во рамки на судската власт;
- 2) Да се запознаат и да се оспособат за примена на основните начела на функционирањето на судовите предвидени во судскиот деловник и општо прифатените меѓународни стандарди и правила;
- 3) Да се запознаат со правата и обврските што им следуваат согласно релевантните позитивни законски прописи;

Вкупен број на учесници: 99

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола или некое друго место во зависност од судовите каде што се наоѓаат најголемиот број ново вработени во судската служба;

Потенцијални едукатори: Претставници на судските службеници, судии (претседатели на судови), други правни експерти;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките, коишто се дел од една поширока база на податоци за реализирани обуки за сите вработени во правосудството (судии, јавни обвинители, стручни соработници, судско-административни службеници и вработени во администрацијата на јавните обвинителства).

Референтни прописи и литература: Устав на РМ, Закон за судови, Судски деловник, Закон за судска служба, Странска литература (Меѓународни стандарди за функционирање на судовите) и др.

2. Тема: „КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ И УСЛУГА НА СТРАНКИТЕ ЗА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат ново вработените во судската служба со начинот на комуникација и со основните принципи и начела за успешно комуницирање во судовите на РМ;
- 2) Да се оспособат за успешна деловна комуникација со надворешните странки, со своите колеги – внатрешни странки, како и да се оспособат деловно да комуницираат со судиите со коишто работат;
- 3) Да ги развијат основните начела и одлики на етичките професионални стандарди на деловна комуникација и услуга на странките;
- 4) Да научат да се справуваат со проблематични, т.е. конфликтни странки;

Вкупен број на учесници: 99

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 6 часа обука

Метод: Презентации, симулација на случај, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола или некое друго место во зависност од судовите каде што се наоѓаат најголемиот број ново вработени во судската служба;

Потенцијални едукатори: Специјалисти за комуникации, претставници на судските службеници, судии (портпароли на судови), други експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата, а согласно новата база на податоци и развиениот интернет портал, оваа информација ќе биде јавно достапна непосредно по завршувањето на секоја од обуките.

Референтни прописи и литература: Судски деловник, Закон за судска служба, Етички кодекс за државните службеници (Етички кодекс за судските службеници ако се изготви), Европски кодекс за јавна администрација, Странска литература (Меѓународни стандарди за комуникации) и др.

3. Тема: „ЕТИКА ЗА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ И СТАНДАРДИ НА ОДНЕСУВАЊЕ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат со етичките стандарди предвидени во домашните прописи и кодекси;
- 2) Да се запознаат со меѓународните, и особено со европските стандарди за судска етика;
- 3) Да се оспособат да ги применуваат основните етички стандарди и соодветно да реагираат на непристојните предлози на странките и да делуваат во согласност со основните етички стандарди;
- 4) Да се подигне нивото на етика кај сите вработени во судството и да подобри довербата на јавноста;

Вкупен број на учесници: 99

Број на обуки: 3 (по 33 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 6 часа обука

Метод: Презентации, размена на искуства, дебата, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола и Штип;

Потенцијални едукатори: Искусни претставници на судските службеници, судии, други правни експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата, а согласно новата база на податоци и развиениот интернет портал, оваа информација ќе биде јавно достапна непосредно по завршувањето на секоја од обуките.

Референтни прописи и литература: Судски деловник, Закон за судска служба, Етички кодекс за државните службеници (Етички кодекс за судските службеници ако се изготви), Европски кодекс за јавна администрација, Странска литература и др.

4. Тема: „УПРАВУВАЊЕ СО ПРЕДМЕТИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат ново вработените во судската служба со начинот на кој се движат предметите во судот, помеѓу одделенијата и судиите, како и помеѓу основните и повисоките судови;
- 2) Да се оспособат за навремено постапување и преземање на соодветни дејствија по сите видови поднесоци од страна на граѓаните и нивните полномошници;
- 3) Да се запознаат и оспособат соодветно и правилно водење на судските уписници согласно Судскиот деловник;
- 4) Да се изврши воедначување на праксата на ниво на апелациони подрачја и на национално ниво;
- 5) Да се овозможи подобрување на ефикасноста на судовите;

Вкупен број на учесници: 99

Број на обуки: 3 (по 33 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, размена на искуства, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола и Штип;

Потенцијални едукатори: Судии, претставници на судските службеници – судски секретари и раководители на одделенија, други правни експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Судски деловник, Закон за кривичната постапка, Закон за парничната постапка и др.

5. Тема: „СУДСКИ ДЕЛОВНИК“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат ново вработените во судската служба со одредбите од Судскиот деловник и да се оспособат за нивна соодветна примена;
- 2) Да го разберат значењето на Судскиот деловник за целокупното функционирање на судовите;
- 3) Да се подобри функционирањето на судовите и нивното секојдневно работење;
- 4) Да се изврши воедначување на праксата при примена на Судскиот деловник;

Вкупен број на учесници: 99

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, практична работ – студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Гостивар, Битола и Штип;

Потенцијални едукатори: Судии и едукатори од редот на поискусните претставници на судските службеници, Министерство за правда на РМ;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Судски деловник;

6. Тема: „ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА И РАБОТА СО АКМИС СИСТЕМОТ“

Цел на обуката:

- 1) Да се подобри функционирањето на судовите и нивното секојдневно работење;
- 2) Да се запознаат најголемиот ново вработените судски службеници со целите на воведување на АКМИС системот и начинот на неговото функционирање ;
- 3) Да се стекнат со потребните вештини за оперативна работа со АКМИС системот;

Вкупен број на учесници: 99

Број на обуки: 4 (по мах. 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 9 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје – Академија за обука на судии и јавни обвинители на РМ (сала со компјутери);

Потенцијални едукатори: Судии и едукатори од редот на поискусните претставници на судските службеници, ИТ специјалисти и други соодветни претставници на судството или Министерството за правда на РМ;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Потребната ИТ литература по предлог на едукторите коишто ќе ги реализираат програмите за обука на овие работилници;

7) Тема: „УПРАВУВАЊЕ СО ВРЕМЕТО“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат ново вработените во судската служба со концептот на управување со времето. Што е управување со време?
- 2) Да се оспособат ефикасно и рационално да го користат своето работно време во текот на денот;
- 3) Да се оспособат успешно да си ги планираат обврските преку изготвување на дневни, неделни и месечни планови (календари) за работните задачи и обврски;
- 4) Да се стекнат со знаење како да се направи баланс помеѓу приватните и службените обврски и како да ги исполнат нужните обврски што можат да се јават во текот на работното време;
- 5) Да се обучат да вработените да ги исполнуваат зададените задачи по приоритет;
- 6) Да се подобри колегијалноста и тимската работа во рамки на судовите;
- 7) Да се зголеми ефективностa во работењето на судските службеници.

Вкупен број на учесници: 99

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневни семинари – работилници

Метод: Презентации, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип;

Потенцијални едукатори: Имајќи го во предвид (општиот) вид и карактерот на темата, едукатор може да биде секој кој има солидни познавања од оваа област, се разбира со предност на претставниците од судството;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Странска литература, Прирачник за управување со времето, Изготвен материјал од страна на едукаторите и сл.;

МОДУЛ II: ОБУКА ЗА ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА СО ПОВЕЌЕ ОД 2 ГОДИНИ ПРОФЕСИОНАЛНО ИСКУСТВО – КОНТИНУИРАНА ОБУКА

Целна група: Вработени во судската служба со работно искуство над 2 години;

Потенцијален број на членови на целната група: од 1700 до 1900 (2012 согласно НПАА програмата);

Вкупен број на обуки: 24 (број на теми помножено со број на обука по тема)

Вкупен број на учесници: 650 (број на обуки помножено со број на учесници за сите теми во рамки на модулот)

I. Подмодул: Управување со суд - администратори (секретари) и раководители на оддели;

1) Тема: „БУЏЕТ И БУЏЕТСКИ ПРОЦЕС“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат раководните службеници со деталите на процесот на изготвување, утврдување и извршување на буџетот на судска власт и единките корисници на истиот;
- 2) Да се оспособат релевантните судски службеници за рационално и најцелисходно користење на расположливите финансиски средства на годишно ниво;
- 3) Да се запознаат со начините на алтернативно финансирање и обезбедување на дополнителни средства;
- 4) Да се оспособат за подготовка на буџети финансирани од меѓународни донатори, како и предпристапните фондови на ЕУ;

Вкупен број на учесници: 100

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Дводневна работилница – вкупно 12 часа обука

Метод: Презентации, размена на идеи, работа во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип или некое друго место од четирите апелациони подрачја во државата;

Потенцијални едукатори: Претставници на судските службеници, судии (претседатели на судови), претставници на Судскиот буџетски совет, експерти за проектен менаџмент и управување со фондови, други експерти за јавни финансии;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките, коишто се дел од една поширока база на податоци за реализирани обуки за сите вработени во правосудството (судии, јавни обвинители, стручни соработници, судско-административни службеници и вработени во администрацијата на јавните обвинителства).

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Закон за судски буџет, Закон за извршување на буџет, Закон за сметководство, Закон за буџети и буџетски корисници, Законот за судски такси, Законот за државна ревизија, Интерен акт за контроли во извршувањето на судскиот буџет. Правилник за сметководство за буџети и буџетски корисници, Закон за буџети на РМ, Закон за ревизија, Закон за јавна внатрешна финансиска контрола, литература за подготовка на буџет и предлог буџет за користење на странски фондови и др.

2) Тема: „УПРАВУВАЊЕ СО СУД, ВИЗИОНЕРСТВО И ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат раководните судски службеници со современиот концепт на управување со судови, карактеристиките и одговорностите на судскиот менаџмент;

- 2) Да се оспособат за успешно раководење со човечките ресурси, начините на комуникација и мотивација на вработени;
- 3) Да се детално запознаат со стратешкиот план на судската власт и оспособат за подготвување на стратешки планови за работа, како и за нивна реализација;
- 4) Да се оспособат за подготовка на систематизации на работни места кои согласно расположливите човечки ресурси ќе бидат најефикасни и најрационални за Судот со којшто раководат;

Вкупен број на учесници: 90

Број на обуки: 3 (по 30 учесника)

Начин на обука: Дводневна работилница – 12 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, форум - дискусии (излагања на учесниците)

Место на одржување на обуките: За апелациони подрачја Скопје, Битола и Гостивар, Штип;

Потенцијални едукатори: Судски администратори, судии (претседатели на судови), експерти за човечки ресурси и стратешки менаџмент, зависно од можностите пожелно на овие обуки е и присуство на меѓународни експерти;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Судски деловник, Закон за судска служба, Општа литература за управување, странска литература и др.

3) Тема: „УПРАВУВАЊЕ СО ПРЕДМЕТИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се разменат искуства помеѓу раководните службеници во судските службеници со начинот на кој се движат предметите во судот, помеѓу одделенијата и судиите, како и помеѓу основните и повисоките судови;
- 2) Да се оспособат за навремено делегирање на обврски во рамки на одделенијата, како и за постапување и преземање на соодветни дејствија за навремено и успешно функционирање на посебните одделенијата во рамки на судовите;
- 3) Да се оспособат за соодветно и правилно водење на судските уписници согласно Судскиот деловник;
- 4) Да се изврши воедначување на праксата на ниво на апелациони подрачја и на национално ниво;
- 5) Да се овозможи подобрување на ефикасноста на судовите;

Вкупен број на учесници: 90

Број на обуки: 3 (по 30 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 6 часа обука

Метод: Презентации, размена на искуства, дебата, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола и Штип;

Потенцијални едукатори: Искусни претставници на судските службеници – раководители на одделенија, судии, други правни експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Судски деловник, Закон за судска служба, Закон за кривичната постапка, Закон за парничната постапка, Странска литература и др.

4) Тема: „ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПОЗИТИВНИТЕ ЗАКОНСКИ НОРМИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат раководните судски службеници со актуелните измени на позитивните законски одредби од делокругот на судското работење;
- 2) Да се оспособат за давање на соодветни насоки и задолженија на пониските административно - судски службеници за соодветно постапување по поднесоците на граѓаните и нивните полномошници;
- 3) Да се зголеми свеста за актуелните процесни законски решенија кај сите вработени во судската служба;
- 4) Воедначување на пракса на ниво на апелациони подрачја;

Вкупен број на учесници: 90

Број на обуки: 3 (по 30 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, размена на искуства, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола и Штип;

Потенцијални едукатори: Судии и јавни обвинители;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Судски деловник, Закон за кривичната постапка, Измени на Законот за кривична постапка, Закон за парничната постапка, Измени на Законот за парнична постапка и др.

5) Тема: „СУДСКИ ДЕЛОВНИК И АКМИС“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат раководните судски службеници со одредбите од Судскиот деловник и да се оспособат за нивна соодветна примена;
- 2) Да го разберат значењето на Судскиот деловник за целокупното функционирање на судовите;
- 3) Да се подобри функционирањето на судовите и нивното секојдневно работење;
- 4) Да се изврши воедначување на праксата при примена на Судскиот деловник;

- 5) Да се запознаат раководните судски службеници со целите на воведување на АКМИС системот и начинот на неговото функционирање ;
- 6) Да се стекнат со основни вештини за оперативна работа со АКМИС системот;

Вкупен број на учесници: 100

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Дводневен семинар – 12 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје – Академија за обука на судии и јавни обвинители на РМ (сала со компјутери);

Потенцијални едукатори: Судии и едукатори од редот на поискусните претставници на судските службеници, ИТ специјалисти и други соодветни претставници на судството или Министерството за правда на РМ;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Судски деловник;

б) Тема: „КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат раководните судски службеници со начинот на комуникација и со основните принципи и начела за успешно комуницирање;
- 2) Да се оспособат за успешна деловна комуникација со странки, со своите колеги, како и да се оспособат деловно да комуницираат со судиите и другите државни институции со коишто секојдневно соработуваат;
- 3) Да ги имплементираат основните начела и одлики на професионални стандарди на деловна комуникација;

Вкупен број на учесници: 100

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 6 часа обука

Метод: Презентации, симулација на случај, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Штип и Гостивар;

Потенцијални едукатори: Специјалисти за комуникации, судии (портпароли на судови), други експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Судски деловник, Закон за судска служба, Странска литература (Меѓународни стандарди за комуникации) и др.

7) Тема: „ЈАВНИ НАБАВКИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат раководните судски службеници со одредбите од Законот за јавните набавки и со основните начела на постапката за јавни набавки;
- 2) Да се запознаат раководните судски службеници со видовите на постапки за доделување на јавна набавка;
- 3) Да се оспособат успешно да подготват тендерска документација и да спроведат постапка за јавна набавка;
- 4) Да се запознаат со најчестите причини за поништување на одлуките за доделување на договор за јавна набавка;
- 5) Да се зголеми транспарентноста во трошењето на буџетските средства;

Вкупен број на учесници: 60

Број на обуки: 3 (по 20 учесника)

Начин на обука: Еднодневна работилница – вкупно 8 часа обука

Метод: Презентации, размена на искуства и спорни прашања, работа во групи, дискусии;

Место на одржување на обуките: Скопје;

Потенцијални едукатори: Претседатели на комисиите за јавни набавки, судии (претседатели на судови), претставници на Судскиот буџетски совет, претставници на Бирото за јавни набавки, како и претставници на Државната комисија за жалби по јавни набавки.;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата е редовно да води листи на присутни учесници на обуките.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Закон за јавните набавки, Прирачник за спроведување на јавна набавка, Закон за ревизија, Закон за спречување судир на интереси, друга стручна литература и др.

МОДУЛ II: ОБУКА ЗА ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА СО ПОВЕЌЕ ОД 2 ГОДИНИ ПРОФЕСИОНАЛНО ИСКУСТВО – КОНТИНУИРАНА ОБУКА

Целна група: Стручни соработници и судски (правни) советници;

Потенцијален број на членови на целната група: од 200 до 350 (2012 согласно НПАА програмата);

Вкупен број на обуки: 25 (број на теми помножено со број на обука по тема)

Вкупен број на учесници: 1000 (број на обуки помножено со број на учесници за сите теми во рамки на модулот)

II. Подмодул: Обука на стручни соработници (правни службеници) и правни советници;

1) Тема: „ГРАЃАНСКО ПРОЦЕСНО ПРАВО“

Цел на обуката:

- Да се запознаат стручните соработници и советниците со последните измени на законот за парнична постапка;
- Да се оспособат стручните соработници правилно да ги применуваат одредбите од Законот за парнична постапка;
- Да се запознаат со фазите и текот на судската граѓанска постапка, како и со процесните решенија што можат да бидат донесени во текот на постапката;

Вкупен број на учесници: 200

Број на обуки: 5 (по 40 учесника)

Начин на обука: Дводневна работилница – вкупно 12 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип или некое друго место од четирите апелациони подрачја во државата;

Потенцијални едукатори: Граѓански судии од основните и апелационите судови;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките.

Референтни прописи и литература: Закон за парнична постапка, Закон за облигациони односи.

2) Тема: „КРИВИЧНО ПРОЦЕСНО ПРАВО“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат стручните соработници и советниците со последните измени на Законот за кривична постапка и концептот и целите на новиот Закон за кривична постапка, чија што подготовка е во тек;
- 2) Да се оспособат стручните соработници правилно да ги применуваат одредбите од Законот за кривична постапка;
- 3) Да се запознаат со фазите и текот на судската кривична постапка, како и со процесните претпоставки за успешно раководење со главен претрес;

Вкупен број на учесници: 200

Број на обуки: 5 (по 40 учесника)

Начин на обука: Дводневна работилница – вкупно 12 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип или некое друго место од четирите апелациони подрачја во државата;

Потенцијални едукатори: Кривични судии од основните и апелационите судови, истражни судии и јавни обвинители од основните и вишите јавни обвинителства;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките.

Референтни прописи и литература: Закон за кривична постапка, Кривичен законик, Закон за извршување на санкции.

3) Тема: „УПРАВНА И ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат стручните соработници и советниците со последните новини и реформи на управното и прекршочното законодавство;
- 2) Да се запознаат со начинот на кој се спроведува управната постапка, нејзините фази и основни начела;
- 3) Да се запознаат со целите на реформата во прекршочното законодавство, начинот на казнување, системот на глоби и можностите за посредување и порамнување;
- 4) Да во целина го разберат судскиот систем во државата и процесното законодавство кој ги регулира посебните материјално - правни области;

Вкупен број на учесници: 200

Број на обуки: 5 (по 40 учесника)

Начин на обука: Дводневна работилница – вкупно 12 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип или некое друго место од четирите апелациони подрачја во државата;

Потенцијални едукатори: Прекршочни судии, судии на Управниот суд на РМ, други правни експерти од управната и прекршочната материја;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките.

Референтни прописи и литература: Закон за управна постапка, Закон за управните спорови, Закон за прекршоците и Закон за судови.

4) Тема: „СУДСКИ ДЕЛОВНИК И АКМИС“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат стручните соработници и правните советници со одредбите од Судскиот деловник и да се оспособат за нивна соодветна примена;
- 2) Да го разберат значењето на Судскиот деловник за целокупното функционирање на судовите;
- 3) Да се подобри функционирањето на судовите и нивното секојдневно работење;

- 4) Да се запознаат стручните соработници и правните советници со целите на воведување на АКМИС системот и начинот на неговото функционирање ;
- 5) Да се стекнат со потребните вештини за оперативна работа со АКМИС системот;

Вкупен број на учесници: 200

Број на обуки: 5 (по 40 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 9 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје – Академија за обука на судии и јавни обвинители на РМ (сала со компјутери);

Потенцијални едукатори: Судии, раководни судски службеници (секретари на судови – администратори), ИТ специјалисти и други соодветни претставници на судството или Министерството за правда на РМ;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Судски деловник;

6) **Тема: „КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ И УСЛУГА НА СТРАНКИТЕ“**

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат стручните соработници и правните советници со начинот на комуникација и со основните принципи и начела за успешно комуницирање;
- 2) Да се оспособат за успешна деловна комуникација со надворешните странки, со своите колеги – внатрешни странки, како и да се оспособат деловно да комуницираат со судиите;
- 3) Да ги развијат основните начела и одлики на професионални стандарди на деловна комуникација и услуга на странките;

Вкупен број на учесници: 200

Број на обуки: 5 (по 40 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 7 часа обука

Метод: Презентации, симулација на случај, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Штип и Гостивар;

Потенцијални едукатори: Специјалисти за комуникации, судии (портпароли на судови), други експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Судски деловник, Закон за судска служба, Странска литература (Меѓународни стандарди за комуникации) и др.

МОДУЛ II: ОБУКА ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА СО ПОВЕЌЕ ОД 2 ГОДИНИ РАБОТНО ИСКУСТВО – КОНТИНУИРАНА ОБУКА

Целна група: Вработени во судската служба со работно искуство над 2 години;

Потенцијален број на членови на целната група: од 1400 до 1700 (2012 согласно НПАА програмата);

Вкупен број на обуки: 190 (број на теми помножено со број на обука по тема)

Вкупен број на учесници: 6000 (број на обуки помножено со број на учесници за сите теми во рамки на модулот)

III. Подмодул: Обука на административно-технички работници вработени во судската служба;

1) Тема: „КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ И УСЛУГА НА СТРАНКИТЕ ЗА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените во судската служба со начинот на комуникација и со основните принципи и начела за успешно комуницирање;
- 2) Да се оспособат за успешна деловна комуникација со надворешните странки, со своите колеги – внатрешни странки, како и да се оспособат деловно да комуницираат со судиите со коишто работат;
- 3) Да ги развијат основните начела и одлики на етичките и професионални стандарди на деловна комуникација и услуга на странките;
- 4) Да научат да се справуваат со проблематични, т.е. конфликтни странки;
- 5) Да се зголеми довербата на јавноста во судскиот систем;
- 6) Да се подобри ефикасноста на судовите;

Вкупен број на учесници: 1000

Број на обуки: 30 (по мах. 35 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, симулација на случај, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Во сите поголеми судови – регионални центри како што се: Скопје, Битола, Штип, Гостивар, Тетово, Струмица, Прилеп, Куманово, Охрид, Велес и сл;

Потенцијални едукатори: Специјалисти за комуникации, претставници на судските службеници, судии (портпароли на судови), други експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата, а согласно новата база на податоци и развиениот интернет портал, оваа информација ќе биде јавно достапна непосредно по завршувањето на секоја од обуките.

Референтни прописи и литература: Судски деловник, Закон за судска служба, Етички кодекс за државните службеници (Етички кодекс за судските службеници ако се изготви), Европски кодекс за јавна администрација, Странска литература (Меѓународни стандарди за комуникации) и др.

2) Тема: „ЕТИКА ЗА СУДСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат со етичките стандарди предвидени во домашните прописи и кодекси;
- 2) Да се запознаат со меѓународните, и особено со европските стандарди за судска етика;
- 3) Да се оспособат да ги применуваат основните етички стандарди и соодветно да реагираат на непристојните предлози на странките;
- 4) Да се подигне нивото на етика кај сите вработени во судството и да се зголеми довербата на јавноста;
- 5) Да се зголеми транспарентноста во работењето на судовите и да се намали евентуалната корупција кај вработените о судските службеници;

Вкупен број на учесници: 1400

Број на обуки: 40 (по 35 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 6 часа обука

Метод: Презентации, размена на искуства, дебата, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Во сите поголеми судови – регионални центри како што се: Скопје, Битола, Штип, Гостивар, Тетово, Струмица, Прилеп, Куманово, Охрид, Велес и сл;

Потенцијални едукатори: Искусни претставници на судските службеници, судии, други правни експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Судски деловник, Закон за судска служба, Етички кодекс за државните службеници (Етички кодекс за судските службеници ако се изготви), Европски кодекс за јавна администрација, Странска литература и др.

3) Тема: „УПРАВУВАЊЕ СО ПРЕДМЕТИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените во судската служба со начинот на кој се движат предметите во судот, помеѓу одделенијата и судиите, како и помеѓу основните и повисоките судови;

- 2) Да се оспособат за навремено постапување и преземање на соодветни дејствија по сите видови поднесоци од страна на граѓаните и нивните полномошници;
- 3) Да се запознаат и оспособат соодветно и правилно водење на судските уписници согласно Судскиот деловник;
- 4) Да се изврши воедначување на праксата на ниво на апелациони подрачја и на национално ниво;
- 5) Да се овозможи подобрување на ефикасноста на судовите и да се забрзаат одделни судски постапки;

Вкупен број на учесници: 800

Број на обуки: 30 (по мах.30 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, размена на искуства, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Штип и Гостивар или некое друго место за секое апелационо подрачје поодделно;

Потенцијални едукатори: Судии, претставници на судските службеници – судски секретари и раководители на одделенија, други правни експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Судски деловник, Закон за кривичната постапка, Закон за парничната постапка и др.

4) Тема: „СУДСКИ ДЕЛОВНИК“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените во судската служба со одредбите од Судскиот деловник и да се оспособат за нивна соодветна примена;
- 2) Да го разберат значењето на Судскиот деловник за целокупното функционирање на судовите;
- 3) Да се подобри функционирањето на судовите и нивното секојдневно работење;
- 4) Да се изврши воедначување на праксата при примена на Судскиот деловник;

Вкупен број на учесници: 1000

Број на обуки: 30 (по мах. 35 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, практична работа – студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Гостивар, Битола и Штип или некое друго место за секое апелационо подрачје поодделно;

Потенцијални едукатори: Судии и едукатори од редот на поискусните претставници на судските службеници, Министерство за правда на РМ;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Судски деловник;

5) **Тема: „ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА И РАБОТА СО АКМИС СИСТЕМОТ“**

Цел на обуката:

- 1) Да се подобри функционирањето на судовите и нивното секојдневно работење;
- 2) Да се запознаат најголемиот број судски службеници со целите на воведување на АКМИС системот и начинот на неговото функционирање ;
- 3) Да се стекнат со потребните вештини за оперативна работа со АКМИС системот;

Вкупен број на учесници: 1000

Број на обуки: 30 (по мах. 35 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 9 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје – Академија за обука на судии и јавни обвинители на РМ (сала со компјутери);

Потенцијални едукатори: Судии и едукатори од редот на поискусните претставници на судските службеници, ИТ специјалисти и други соодветни претставници на судството или Министерството за правда на РМ;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Потребната ИТ литература по предлог на едукторите коишто ќе ги реализираат програмите за обука на овие работилници;

6) **Тема: „УПРАВУВАЊЕ СО ВРЕМЕТО“**

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените во судската служба со концептот на управување со времето. Што е управување со време?
- 2) Да се оспособат ефикасно и рационално да го користат своето работно време во текот на денот;

- 3) Да се оспособат успешно да си ги планираат обврските преку изготвување на дневни, неделни и месечни планови (календари) за работните задачи и обврски;
- 4) Да се стекнат со знаење како да се направи баланс помеѓу приватните и службените обврски и како да ги исполнат нужните обврски што можат да асе јават во текот на работното време;
- 5) Да се подобри колегијалноста и тимската работа во рамки на судовите;
- 6) Да се зголеми ефикасноста во работењето на судските службеници.

Вкупен број на учесници: 800

Број на обуки: 30 (по мах. 30 учесника)

Начин на обука: Еднодневни семинари – работилници

Метод: Презентации, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип;

Потенцијални едукатори: Имајќи го во предвид (општиот) вид и карактерот на темата, едукатор може да биде секој кој има солидни познавања од оваа област, се разбира со предност на претставниците од судството;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Странска литература, Прирачник за управување со времето, Изготвен материјал од страна на едукаторите и сл.;

7) Тема: „ОБУКА ЗА СУДСКИТЕ ДОСТАВУВАЧИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените задолжени за достава на писмена во Судот со начините на достава согласно Законот за парнична постапка и Законот за кривична постапка;
- 2) Да се оспособат ефикасно и рационално да го користат своето работно време во текот на денот со оглед на специфичноста на нивното работно место;
- 3) Да се стекнат со знаење како да остварат соодветна деловна комуникација со своите колеги, судиите и надворешните странки;
- 4) Да се запознаат со етичките стандарди предвидени во домашните прописи и кодекси;
- 5) Да се зголеми ефикасноста во работењето на судските службеници;

Вкупен број на учесници: 200

Број на обуки: 8 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневни семинари – работилници

Метод: Презентации, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип;

Потенцијални едукатори: Претставници на судските службеници, судии, други експерти;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Закон за кривичната постапка, Закон за парничната постапка и Судски деловник;

8) Тема: „ОБУКА ЗА СУДСКИТЕ АРХИВАРИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените задолжени за архивирање на предмети во Судот со начинот и постапката на архивирање, како и со роковите за поништување на архивираните предмети;
- 2) Да се оспособат правилно да ги архивираат предметите согласно Законските прописи од оваа област;
- 3) Да се подобри евиденцијата на решени и незавршени предмети во судовите;

Вкупен број на учесници: 150 (архивари и членови на комисиите за архивирање)

Број на обуки: 5 (по 30 учесника)

Начин на обука: Еднодневни семинари – работилници

Метод: Презентации, студија на случај, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип;

Потенцијални едукатори: Претставници на судските службеници, судии, претставници на Архивот на РМ, Министерството за правда на РМ и други експерти;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Закон за архивска граѓа и Судски деловник;

МОДУЛ II: ОБУКА ЗА ВРАБОТЕНИ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА СО ПОВЕЌЕ ОД 2 ГОДИНИ ПРОФЕСИОНАЛНО ИСКУСТВО – КОНТИНУИРАНА ОБУКА

СПЕЦИЈАЛИЗИРАНА ПРОГРАМА ЗА ОБУКА

Целна група: Вработени во судската служба;

Потенцијален број на членови на целната група: од 390 до 450 (2012 согласно НПAA програмата);

Вкупен број на обуки: 20 (број на теми помножено со број на обука по тема)

Вкупен број на учесници: 490 (број на обуки помножено со број на учесници за сите теми во рамки на модулот)

1) Тема: „ОБУКА НА ОБУЧУВАЧИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СУДСКАТА СЛУЖБА“

Цел на обуката:

- 1) Да се обноват знаењата на веќе обучените едукатори за судска администрација;
- 2) Да се оспособи дополнителен број на едукатори кои би можеле да се вклучат во реализацијата на оваа програма;
- 3) Да се запознаат потенцијалните учесниците со методите за учење на возрасни;
- 4) Да се запознаат потенцијалните учесници со фазите на подготовка и реализација на една обука;
- 5) Да се оспособат успешно да подготват презентација и материјал за обука;
- 6) Да се стекнат со соодветни вештини на презентирање;

Вкупен број на учесници: 40

Број на обуки: 2 (по 20 учесника)

Начин на обука: Дводневна работилница – вкупно 14 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, практични вежби, симулации;

Место на одржување на обуките: Скопје;

Потенцијални едукатори: Искусни едукатори од редот на листата на Академијата, како и други експерти од оваа област;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките.

Референтни прописи и литература: По избор на едукаторите, странска литература

2) Тема: „ОБУКА ЗА ИТ СПЕЦИЈАЛИСТИ И Е-РЕКОРДИНГ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените во судската служба задолжени за ИТ со структурата, начинот на функционирање и главните карактеристики на АКМИС системот, Data Base Manager, основна CISCO обука и администрација на Check point и останатите антивирус платформи;
- 2) Да се оспособат потенцијалните учесници за брзо надминување и решавање на евентуалните проблеми кои се појавуваат при секојдневното работење со АКМИС системот;
- 3) Да се оспособат да ги препознаат системските слабости на АКМИС системот и да дадат предлози за негово надградување и усовршување;
- 4) Да се оспособат да ги пренесат потребните знаења на колегите во судот каде што работат, како би можеле успешно и оперативно да го користат овој систем;

Вкупен број на учесници: 50

Број на обуки: 2 (по 25 учесника)

Начин на обука: Дводневна работилница – вкупно 12 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, практична работа, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје во Академијата за обука на судии и јавни обвинители на РМ;

Потенцијални едукатори: ИТ специјалисти, претставници на компанијата која што го развива системот;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките.

Референтни прописи и литература: ИТ литература, подготвен материјал од едукаторите.

3) Тема: „ОБУКА ЗА СМЕТКОВОДИТЕЛИ И ВРАБОТЕНИ ОДГОВОРНИ ЗА БУЏЕТСКИОТ ПРОЦЕС“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат потенцијалните учесници со утврдувањето, планирањето и извршувањето на буџетот на судската власт;
- 2) Да се запознаат овие вработени со начинот на подготвување на завршните сметки, евиденцијата на основните средства, АМБС и буџетскиот циркулар;
- 3) Да се подобри соработката помеѓу буџетските корисници, Судскиот буџетски совет и Министерството за финансии на РМ;
- 4) Да се препознаат најчестите проблеми при реализацијата на буџетите и да се предложат соодветни мерки и начини за нивно надминување;

Вкупен број на учесници: 60

Број на обуки: 3 (по 20 учесника)

Начин на обука: Еднодневна работилница – вкупно 8 часа обука

Метод: Презентации, работа во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип или некое друго место од четирите апелациони подрачја во државата;

Потенцијални едукатори: Претставници на судските службеници коишто работат во службите за материјално - финансиско работење, претставници на Судскиот буџетски совет, претставници на Министерството за финансии на РМ и други експерти од предметната материја;

Листа на учесници: Академијата редовно води листи на присутни учесници на обуките.

Референтни прописи и литература: Законот за судски буџет, Законот за Судски Совет, Закон за судови, Законот за буџети, Закон за извршување на буџет на РМ, Интерен акт на СБС.

4) Тема: „ОБУКА ЗА СУДСКАТА ПОЛИЦИЈА“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат припадниците на судската полиција со Правилникот за работењето на судската полиција;
- 2) Да се запознаат со начините на обезбедување на судската зграда;
- 3) Да се оспособат за соодветна реакција во случај на инцидент во Судот и елементарна непогода;
- 4) Да се запознаат со начините на справување со конфликтни странки;
- 5) Да се запознаат со етичките стандарди предвидени во домашните прописи и кодекси
- 6) Да се стекнат со практични вештини за ракување со оружје;
- 7) Да се подобри комуникацијата со другите вработени во судот во насока на подобрување на безбедноста во судските згради;

Вкупен број на учесници: 180

Број на обуки: 6 (по 30 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 9 часа обука

Метод: Презентации, практична работа, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Штип, Гостивар и Центрите за гаѓање при Секторите за внатрешни работи во наведените градови;

Потенцијални едукатори: Претставници на судските службеници, претставници на Министерството за правда и Министерството за внатрешни работи на РМ;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Судски деловник, Правилник за работење на судската полиција, Скинер и Харниш материјали;

5) Тема: „ОБУКА ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СТРУЧНАТА СЛУЖБА НА СУДСКИОТ СОВЕТ НА РМ “

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените со законската рамка од областа на материјално – финансиското работење на буџетските корисници;
- 2) Да се оспособат за правилно водење на Регистарот за судски службеници согласно Законот;
- 3) Да ги развијат основните комуникациски вештини со корисниците, како и писмена комуникација по однос на различните поднесоци (поплаки и претставки);
- 4) Да се оспособат за доследна примена на Законот за јавните набавки;
- 5) Да се стекнат со потребните знаења од областа на трудовото право и Законот за работни односи како што се правата на судиите и на другите вработени во судскиот систем;
- 6) Да се оспособат за подготовка на буџети финансирани од меѓународни донатори, како и предпристапните фондови на ЕУ;

Вкупен број на учесници: 60

Број на обуки: 3 (по 20 учесника)

Начин на обука: Дводневен семинар – 12 часа обука

Метод: Презентации, работи во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје или некоја друга локација во државата;

Потенцијални едукатори: Специјалисти за комуникации, судии (портпароли на судови), други експерти од оваа област;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Закон за судска служба, Закон за работни односи, Закон за јавните набавки, Закон за слободен пристап до информациите, Закон за извршување на буџет, Прирачник за спроведување на јавна набавка, Странска литература за подготвување и управување со проекти и др.

6) Тема: „ОБУКА ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО УПРАВНИОТ СУД НА РМ “

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат вработените со законската рамка од областа на управното право;
- 2) Да се оспособат правилно да го применуваат Судскиот деловник;
- 3) Да ги развијат основните комуникациски вештини со странките, особено комуникација по телефон;
- 4) Да се оспособат за работа со АКМИС системот;

Вкупен број на учесници: 50 - 100

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневен семинар – 8 часа обука

Метод: Презентации, работи во групи, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје;

Потенцијални едукатори: Претставници на Врховниот суд, Судии на Управниот суд, претставници на судските службеници, ИТ специјалисти и други експерти од областа на управното право;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: Закон за судови, Закон за судска служба, Судски деловник, Закон за општа управна постапка, Закон за управните спорови и др.

7) Тема: „ОБУКА ЗА СУДСКИТЕ ПРЕВЕДУВАЧИ“

Цел на обуката:

- 1) Да се запознаат судските преведувачи со основната правна терминологија и значењето на одредени фрази кои најчесто се применуваат во судницата;
- 2) Да се запознаат со начинот на однесување во судница и соработка со судијата;
- 3) Да се изработи Лексикон за правна терминологија, кој во електронска форма би се доставил до сите судови во државата;*

Вкупен број на учесници: 100

Број на обуки: 4 (по 25 учесника)

Начин на обука: Еднодневни семинари – работилници

Метод: Презентации, дискусии и прашања

Место на одржување на обуките: Скопје, Битола, Гостивар и Штип;

Потенцијални едукатори: Претставници на судските службеници, судии, лингвисти;

Листа на учесници: Задолжителна обврска на Академијата.

Референтни прописи и литература: По предлог на едукаторите;

IV. РИЗИЦИ

Како можни ризици при имплементација на оваа три - годишна наставна Програма за вработените во судската служба се наведуваат:

- недостаток на мотивација или интерес кај вработените во судовите;
- недостаток на финансии;
- недостаток на соработка или разбирање кај судските менаџери (претседатели и секретари на судовите);
- недоволен број на искусни и квалификувани обучувачи во редот на судските службеници итн.

Сепак, имајќи ги во предвид позитивните размислувања на членовите на работната група и поддршката што програмата ја доби од претседателите на неколку судови, како и предвидената специјализирана програма за обука на обучувачи за судските службеници, сметам дека најголема пречка би била изнаоѓањето на соодветни финансиски средства за реализација на оваа програма. Затоа истата е поделена во неколку модули и подмодули, временскиот период е продолжен на три години, па истата може да се реализира на делови, и дава можност за обезбедување на финансиска поддршка од меѓународните институции и донатори.

Во таа смисла, се надеваме дека и нејзината реализација ќе започне многу брзо, уште во втората половина на 2010 година.

Академија за обука на
судии и јавни обвинители

Претседател на Управен одбор
Љубомир Јовески